

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Måndagen den 20 November 1820.

*Euphrosin och Gubben med silfver-
vågskålen.*

Berättelse af sällsam art.

(Forts. från N:o 92.)

Det gifves kanske flera regler att iakttaga, om man vill lära konsten att vara lycklig. Om jag ej är dig till olägenhet, så besvara ännu några få frågor. Hvad tror du, skulle det väl finnas människor, som under deras vistande på jorden hafva lika många angenäma som obehagliga känslor?

"Jag tror det. Menniskornas öden äro så oändligen olika, och innefatta hvarje grad af lycka eller olycka."

Men männe dessa människor med ett till hälften gynnande, till hälften missgynnande öde tro sig lyckliga eller olyckliga? Hvad menar du?

Efter någon stunds eftersinnande sade han: "Jag fruktar, att de tro sig olyckliga; ty jag har känt många, som ägde allt hvad som kunde göra dem lyckliga, men för en enda liten omständighets skull höllo sig för olyckliga."

Männe det också gifves människor, som hafva flera angenäma än obehagliga känslor?

"Utän tvifvel, och helt säkert större delen deribland. Gud skulle yara en ty-

rann, om han hade skapat mera lidande än glädje."

Skulle väl bland dessa människor, som känna mera glädje än smärta, gifvas några, som ändå hålla sig för olyckliga?

"Äfven detta måste jag medgifva; ty jag sade ju nyss, att det gifves människor, som oaktadt mångfaldiga njutningar känna sig olyckliga genom den minsta motgång."

Hvarifrån kommer detta?

"Det vet jag ej, eller åtminstone vågar jag ej afgöra det i din närvaro, vördnadsvärde man!"

Kanske att jag kan hjälpa dig på vägen. Menniskorna torde hafva en afgjord böjelse att mera fasta sin blick på det onda, som möter dem, än på det goda. Skalden torde hafva rätt, nar han säger: En droppa sorg förbittrar för oss hela haf af glädje.

"Det smickrar mig ganska mycket, att jag har gissat din mening; just så tänkte jag."

Men männe detta är rätta vägen till lyckan?

"Svårligen! Det synes tvertom, att man måste göra motsatsen för att vara lycklig."

Heit säkert. Låt oss derföre af dessa betraktelser draga den *andra* regeln för vår så nyttiga konst. Denna torde lyda ungefär så: Rigta ditt öga mera på det goda af din belägenhet, än på det onda!

Haf en örnblick för dina lyckliga öden, var kortsynt för dina olyckliga! Väckes hos dig en mörk tanke, som hotar att göra dig missnöjd med din lott: så erinra dig strax allt det goda himmeln skänkte dig, och säkert skall du nästa minut vara nöjd. Har du alltid gjort detta under din lefnad, Euphrosin?

Euphrosin blef dels förundrad, dels förlägen; det förra emedan den okände gamle nämnde honom vid namn; det sednare emedan han icke med alldeles rent samvete kunde svara på den förelagda frågan.

Oroa dig ej, fortfor gubben, öfver en svaghet, som vidlåder nästan hela människoläget. Hvar är den människa, som erkänner allt det goda han åtnjuter på jorden? hvar den dödlige, som ej ofta midt i lyckans sköte anklagar Försynen? Vi uppväxa under tusende njutningar, utan att märka dem; tid och vana göra dem för oss gamla, och deras tillvarelse utplånas ur vårt minne, eller åtminstone komma de ej i beräkning. Men ett *Onda*, som drabbar oss, tages noga i betraktande; vi rigta derpå hela vår uppmärksamhet, och glömma det ej så lätt. En flod, som stilla framskrider, som föder inbyggarna på dess stränder, som vattnar deras ångar och bär deras fartyg, blir ej bemärkt, eller åtminstone ej beprisad: men så snart han en gång öfverstiger sina bräddar, här bortför ett hus, der fördränker ett åkerfält, då anklagar man honom högljudt, och glömmet ej denna olycka på många år. Just så göra människorna med sina öden. Medgången är i sin ordning — och flyter obemärkt bort; motgången är utom densamma — och anmärkes bokstafigen! Tusende, som i sjelfva verket äro högst lycklige, tro sig olycklige för obetydliga saker. Om du gjort detsamma, Euphrosin, så bekymra dig ej mera deröfver. Men helig vare dig den regeln: Att från denna stund vara lika uppmärksam på det goda af din belägenhet som du hittills varit på det onda; att alltid ställa det förra i da-

gen och det sednare i skuggan. Då skall du snart finna ditt öde så behagligt som hoppet alltid visat det.

Euphrosin var försänkt i djupa tankar, och förblef ännu stum: men hans tystnad var vältalig, och sade åtminstone så mycket, att den gamles ord ej syntes vara utan verkan.

Begge iakttago en kort stund denna tystnad; men man vet, att enstafvighet ej är de gamlas fel, ej heller var det så hos gubben med silfvervågskålen.

Jag har talt så mycket, begynte han ånyo, att jag fruktar att hafva trötat dig. Eljest skulle jag bedja dig att ännu några ögonblick förinna mig din uppmärksamhet, för att med få ord berätta dig, hvad *min* erfarenhet lärt mig i konsten att vara lycklig.

Dessa ord väckte Euphrosin ur sin tankfullhet. Hastigt ropade han: "Tala, vördnadsvärde gubbe, jag skulle kunna höra dig en hel dag. Ack! ingen vet bättre än jag huru svår den konsten är att vara lycklig: skulle jag ej derät helga några ögonblick?"

Nå väl, svarade gubben: men vänta ingenting annat än något hvardagligt. Jag ville blott i ditt minne återkalla ännu en regel till lycksalighet, hvilken du säkert längesedan känner.

(Forts. e. a. g.)

Diane du Poitier.

Till förra tiders märkvärdiga damer hör äfven *Diane du Poitier*, Franska Konungen Henrik den Andras älskarinna. Hon hade en sällsynt skönhet, och som bibehöll sig till hennes sednaste ålder i den grad, att hon ännu oinskränkt beherrskade Konungens hjerta. En vext af Minerva, Junos stolta blick, en majestätlig gång, mörkbrunt hår, som räckte ända ner till golvet, eldiga svarta ögon, en fin och frisk hy, ett bröst af den Mediceiska Venus, men det skönaste af allt: ett känslofullt hjerta och ett bildadt förstånd,

Konungen ville, att Parlamentet skulle förklara hennes dotter för rattmätig. Men Diane svarade: "Jag hade en rätt till din hand, och begärde blott ditt hjerta, ty jag älskar dig. Men jag skall aldrig tillåta, att Parlamentet offentligen förklarar mig för din maitresse." — *Henrik* åtlydde henne i allt, och gjorde derigenom blott det goda. Hon älskade vetenskaperna och skaldekonsten, och var den snillrika *Marons* sangmö.

"Jag har sett *Diane* i hennes sextiofemte år," säger *Brantome*, "och kunde ej nog beundra hennes skönhet. Hennes behag syntes ännu unga." — Hvilken ibland vår tids skönheter har ej skal att afundas detta sällsynta fruntimmer? — Men de behöfva blott iakttaga hennes lefnads-sätt för att likna henne. Vanligen steg hon opp klockan sex, tvättade sig med friskt kallvatten, utan att ens tänka på smink, pomader, essencer och skönhetsvatten. Ofte såg man henne i fria luften, men aldrig syssellös. Detta påstås vara det bästa recept till skönhetens bibehållande, och är troligen det enda, som lyckas.

Czar Petter och Villebois.

Villebois var en Adelsman från *Bretagne*, som med ringa förmögenhet och mycken tilltagsenhet hade sökt vinna något genom *Contrabandshandel*, hvilken han dref på ett litet fartyg, som han sjelf commenderade och försvarade mot *General-Förpaktarne*. Till slut tvungo honom likväl deras förföljelser, att lemna fäderneslandet. Efter många omvexlingar af lycka och olycka kom han af en händelse på ett litet *Holländskt fartyg* tillsammans med *Czaren*. Det uppstod en så förfärlig storm, att styrmannen med hela besättningen fallde modet. *Villebois*, som följde med blott som resande, fattade rodret, utdelade ordres och bragte skeppet lyckligen ur faran. Hans insigter och hans mod väckte *Czarens* uppmärksamhet, som förstod att

värdera dessa egenskaper: han tilböd honom en förmånlig plats i *Ryssland*. *Villebois*, som var en äfventyrare, och lät allt till det mesta ankomma på ett ungefär, mottog anbudet med glädje, och följde en *Furste*, hvilken lika väl passade för honom, som han för *Fursten*. *Czaren* använde honom vid *Marinen*, lemnade honom befalet öfver några *Galerer*, och gaf honom ofta enskilda angelägenheter att besörja. — Kort efter sin andra förmäning skickade *Czaren* honom en dag till *Strelna Mysa*, ett *Lustslott* der *Czarinnan* vistades, för att meddela henne en sak, hvarom hon ensam skulle vara underrättad. Den utskickade drack gerna, och ruset gjorde honom våldsam. Också var kölden ganska stark, hvarföre han under vägen söp mycket bränvin för att hålla sig varm. När han anlände hade *Czarinnan* gått till sängs; han väntade vid en eldbrasa, till dess man fått anmäla honom. Den hastiga öfvergången från köld till hetta utvecklade bränvindunsterna, och han var nära drucken, när man förde honom in. *Czarinnan* lät sina fruntimmer gå ut, och *Villebois* begynte anföra sitt ärende. — Men vid åsynen af en ung och skön kvinna, som låg framför honom i ett vårdslöst skick, blef han besegrad af ett nytt rus, glömde sitt ärende, stället, personens rang och följde sin ingifvelse. *Czarinnan* ropade på hjelp; den kom . . . omsider, *Villebois* blef gripen och kastad i fängelse, der han lika så roligt insomnade, som hade han ingenting att förebrå sig eller frukta. Också svarade straffet ej mot förbrytelsen. *Czaren* var blott några verst från stället, och fick snart kunskap om händelsen. Han kom, för att trösta sin Gemål, och sade henne att han kände den brottslige alltför väl att tro honom hafva varit nykter. Han kallade honom till sig, och frågade huru han uträttat sitt ärende. *Villebois*, ännu half-rusig, svarade att han ofelbart fullgjort *Czarens* befallning, men hvar, när och på hvad sätt, kunde han

ej mera erinra sig. Så svårt det än var att tro honom hafva förlorat allt medvetande om det förbigångna, fann Czaren dock rådligast att låta det dervid bero, emedan han ofta betjent sig af honom med fördel, och förutsåg ännu många tillfällen att kunna nyttja honom. Men för att ej alldeles utan näpst lemna en våldsamhet, som, föröfvad mot en qvinna af det ringaste stånd och under den mildaste Regering, hade förtjent döden, skickade han förbrytaren att arbeta som slaf på de Galejer han förut commenderat, och efter sex månaders förlopp gaf han honom sin post tillbaka.

Czarinnan förlät honom utan tvifvel också; ty hon gifte honom sedan med en dotter af Super-Intendenten Gluck i Riga, hos hvilken hon stod i någon förbindelse. Sedan hon kommit till Regeringen, visade hon sig tacksam mot alla sina fordna välgörare, och utmärkte i synnerhet Gluck och hans Familie, hvilken hon tog till Hofvet.

Theodor, Konung af Corsica.

Theodor Antonius, Baron af Neuhoff, är mera märkvärdig för det han som äfventyrare erhöll en krona, än för det han vann den Corsicanska. Han var född i Metz omkring år 1696. Efter åtskilliga besvärliga omständigheter, äfventyr och illbragder, for han från det ena till till det andra landet i Europa*); och sedan han både vunnit och förlorat en Thron, reste han år 1748 tillbaka till England, der han förut uppehållit sig omkring år 1737. Han var en behaglig man af medelmåttig storlek, men förbehållsam och högmödig, äfven under sin sämsta belägenhet och de lägsta företag. Ett exempel i förra faller visade han under sitt vistande i Florens, der någre Engelsmän gjorde ett sammanskott, hvilket de till honom öfverlemnade,

*) Det berättas att han äfven varit Drabant hos Konung Fredrik i Sverige.

då han var bragt till yttersta fattigdom. När han fick veta deras ankomst till det lilla usla huset, der han hade en enda kammare, drog han sin säng åt ena sidan af rummet, ställde en stol under paulunen, och satte sig der, liksom på en Thron, för att mottaga allmosan. — I London häftade han för både gamla och nya skulder. Han åtnjöt någon tid välgärningar af Grefve Granville och Grefvinnan af Yarmouth med flera, och då han slutligen kom i arrest, skaffade honom några köpmän en Subscription: men han gjorde så många knep och efterapade så många forskrifningar, att de ändiligen ledsnade vid att göra honom godt. I Maj månad 1756 tilldrog sig den ovanliga händelsen, att denne Konung måste begära benelicism cessationis bonorum. Då man dervid frågade honom hvad han agde, svarade han: "Intet annat än Konungariket Corsica, hvilket jag afstår till mina creditorers förnöjande." — Han dog hos en Skräddare, som af medlidande lemnat honom rum i sitt hus, och begrafns på St. Annä Församlings kyrkogård. Man uppreste en marmorsten vid hans graf, med en krona och följande påskrift:

Nära intill detta ställe är begrafven
Theodor Konung i Corsica,
Som dog i denna Församling den 11
December 1756,

Strax efter dess befrielse utur Kings-
Benchs fängelse,

Genom förmån af Cessio bonorum;
I följe hvaraf han såsom tillgång uppgaf
Sitt Konungarike Corsica
Till sina Creditorers förnöjande.

Grafven, den store läraren, gör alla lika,
Hjeltar och uslingar, Galère-Slatvar och
Konungar.

Theodor lärde denna Moral, innan han dog.
Ödet gaf honom dessa läxor, medan han
ännu lefde:

Det gaf honom ett Konungarike, och
nekade honom dagligt bröd.